इक्ष्वाकौ संस्थिते तात शशादस्तमथावसत् । शशादस्य तु दायादः ककुत्स्थो नाम वीर्य्यवान् ।
इन्द्रस्य वृषभूतस्य ककुत्स्थोऽजयतासुरान् । पूर्व्वमाडीवके युद्धे ककुत्स्थस्तेन स स्मृतः ।
अनेनास्तु ककुत्स्थस्य पृथुरानेनसः स्मृतः । विष्टराश्वः पृथोः पुत्रस्तस्मादार्द्रस्त्वजायत ।
आर्द्रस्य युवनाश्वस्तु श्रावस्तस्य चात्मजः । जज्ञे श्रावस्तको राजा श्रावस्ती येन निर्म्मिता । ९०
श्रावस्तस्य तु दायादो बृहदश्वो महीपतिः । कुवलाश्वः सुतस्तस्य राजा परमधार्म्मिकः ।
यः स धुन्धुवधाद्राजा धुन्धुमारत्वमागतः ।
॥ जनमेजय उवाच ॥ धुन्धोर्व्वधमहं ब्रह्मन् श्रोतुमिच्छामि तत्त्वतः । यदर्थं कुवलाश्वः स धुन्धुमारत्वमागतः ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ कुवलाश्वस्य पुत्राणां शतमुत्तमधन्विनां । सर्व्वे विद्यासु निष्णाता बलवन्तो दुरासदाः ।
बभूवुर्द्धार्म्मिकाः सर्व्वे यज्वानो भूरिदक्षिणाः । कुवलाश्वं पिता राज्ये बृहदश्वो न्ययोजयत् । ९५
पुत्रसंक्रामितश्रीस्तु वनं राजा समाविशत् । तमुतङ्कोऽथ विप्रर्षिः प्रयान्तं प्रत्यवारयत् ।
॥ उतङ्क उवाच ॥ भवता रक्षणं कार्य्यं तत्तावत् कर्त्तुमर्हसि । निरुद्विग्नतपश्चर्त्तुं न हि शक्नोमि पार्थिव ।
ममाश्रमसमीपे वै समेषु मरुधन्वसु । समुद्रो वालुकापूर्ण उज्जानक इति श्रुतः ।
देवतानामवध्यश्च महाकायो महाबलः । अन्तर्भूमिगतस्तत्र वालुकान्तर्हितो महान् ।
राक्षसस्य मधोः पुत्रो धुन्धुर्नाम महासुरः । शेते लोकविनाशाय तप आस्थाय दारुणं । ९८०
संवत्सरस्य पर्य्यन्ते स निश्वासं विमुञ्चति । यदा तदा भूश्चलति सशैलवनकानना ।
तस्य निश्वासवातेन रज उद्धूयते महत् । आदित्यपथमावृत्य सप्ताहं भूमिकम्पनं ।
सविस्फुलिङ्गं साङ्गारं सधूममतिदारुणं । तेन तात न शक्नोमि तस्मिन् स्थातुं स्व आश्रमे ।
तं मारय महाकायं लोकानां हितकाम्यया । लोकाः सुखा भवन्त्वद्य तस्मिन् विनिहते त्वयि ।
त्वं हि तस्य वधायैकः समर्थः पृथिवीपते । विष्णुना च वरो दत्तो मह्यं पूर्व्वयुगेऽनघ । ९५
यस्तं महासुरं रौद्रं हनिष्यति महाबलं । तस्य त्वं वरदानेन तेज आप्याययिष्यसि ।
न हि धुन्धुर्म्महातेजास्तेजसाऽल्पेन शक्यते । निर्दग्धुं पृथिवीपाल दिव्यवर्षशतैरपि ।
वीर्य्यं हि सुमहत्तस्य देवैरपि दुरासदं । स एवमुक्तो राजर्षिरुतङ्केन महात्मना ।
कुवलाश्वं सुतं प्रादात्तस्मिन् धुन्धुनिवर्हणे ।
॥ बृहदश्व उवाच ॥ भगवन् न्यस्तशस्त्रोऽहमयन्तु तनयो मम । भविष्यति द्विजश्रेष्ठ धुन्धुमारो न संशयः । ९९०
स तं व्यादिश्य तनयं राजर्षिर्द्धुन्धुमारणे । जगाम पर्व्वतायैव तपसे संशितव्रतः ।
कुवलाश्वस्तु पुत्राणां शतेन सह पार्थिवः प्रायादुतङ्कसहितो धुन्धोस्तस्य निवर्हणे ।
तमाविशत्तदा विष्णुस्तेजसा भगवान् प्रभुः । उतङ्कस्य नियोगाद्वै लोकानां हितकाम्यया ।
तस्मिन् प्रयाते दुर्द्धर्षे दिवि शब्दो महानभूत् । एष श्रीमानवध्योऽद्य धुन्धुमारो भविष्यति ।
दिव्यैर्म्माल्यैश्च तं देवाः समन्तात् समवाकिरन् । देवदुन्दुभयश्चैव प्रणेदुर्भरतर्षभ । ९९५
स गत्वा जयतां श्रेष्ठस्तनयैः सह वीर्य्यवान् । समुद्रं खानयामास वालुकापूर्णमव्ययं ।